

Regeringens proposition 1995/96:45

Mervärdesskatt på allmänna nyhetstidningar

Prop.
1995/96:45

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 28 september 1995

Mona Sahlin

Göran Persson

(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att mervärdesskatt med 6% skall tas ut vid omsättningen av allmänna nyhetstidningar. Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1996. Särskilda övergångsregler föreslås i fråga om prenumerationsavgifter som betalats senast den 31 oktober 1995 avseende leveranser efter ikraftträdandet.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i mervärdesskatte- lagen (1994:200).....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:931) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	6
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Skatteplikten för allmänna nyhetstidningar	8
5	Ikraftträdande	10
6	Statsfinansiella effekter.....	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 september 1995.....	12

I Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),

2. lag om ändring i lagen (1995:931) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200)

dels att 3 kap. 12 §¹ skall upphöra att gälla,

dels att 3 kap. 15 och 17 §§ samt 10 kap. 11 och 12 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

15 §

Från skatteplikt undantas, utöver vad som följer av 12-14 §§, införsel av utländska periodiska publikationer, när de förs in i landet för att av utgivaren tillhandahållas prenumeranter här i landet med eller utan någons förmedling.

Från skatteplikt undantas, utöver vad som följer av 13 och 14 §§, införsel av utländska periodiska publikationer, när de förs in i landet för att av utgivaren tillhandahållas prenumeranter här i landet med eller utan någons förmedling.

17 §

Undantagen i 12-15 §§ omfattar även radio- och kassettidningar.

Undantagen i 13-15 §§ omfattar även radio- och kassettidningar.

10 kap.

¹ Senaste lydelse 1994:1798.

11 §²

Den som i en yrkesmässig verksamhet omsätter varor eller tjänster inom landet har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 §, 12 §, 19 § första stycket 2, 21 §, 22 §, 23 § 1, 2, 4 eller 8, 30 a §, 30 c § eller 30 e §.

Rätten till återbetalning av ingående skatt hänförlig till sådan omsättning som avses i 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 § samt 23 § 1, gäller endast under förutsättning att den som förvärvar varan eller tjänsten bedriver verksamhet utanför EG eller att tjänsten har direkt samband med varor som exporteras till ett land som inte är medlem i EG.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt som hänför sig till tjänster som skall anses omsatta i ett annat EG-land. Rätten till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § första stycket 2, 21 §, 22 § eller 30 e §.

I 10 a kap. finns ytterligare bestämmelser om rätt till återbetalning av ingående skatt.

12 §³

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EG. Rätten till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 §, 12 §, 19 § första stycket 2, 1 § §, 23 § 1, 2 eller 4, 30 c § eller 30 e §.

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EG. Rätten till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 §, 19 § första stycket 2, 1 § §, 23 § 1, 2 eller 4, 30 c § eller 30 e §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

2. Om den som omsätter allmänna nyhetstidningar senast den 31 oktober 1995 erhållit ersättning för tidningar som skall levereras den 1 januari 1996 eller senare, skall 1 kap. 3 § tredje stycket inte tillämpas.

² Lydelse enligt SFS 1995:700.

³ Lydelse enligt SFS 1995:700.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:931) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 och 2 §§ mervärdesskattelagen (1994:200) i paragrafernas lydelse enligt lagen (1995:931) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra stycket.

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,
2. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse,
3. transport i skidliftar,
4. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,
5. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5—7 §§,
6. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av sådana livsmedel och livsmedelstillsatser som avses i 1 § livsmedelslagen (1971:511) med undantag för
 - a) vatten från vattenverk,
 - b) spritdrycker, vin och starköl, och
 - c) tobaksvaror.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för allmänna nyhetstidningar, samt för motsvarande radio- och kassettidningar. Med allmänna nyhetstidningar avses sådana publikationer av dagspresskaraktär som normalt utkommer med minst ett nummer varje vecka.

2 §

Vid omsättning som anges i 3 och 4 §§ beräknas beskattningsunderlaget med utgångspunkt i det i nämnda paragrafer angivna värdet. Beskattningsunderlaget utgörs av detta värde minskat med

1. 20 procent när skattesatsen enligt 1 § är 25 procent, och
2. 10,71 procent när skattesatsen är 12 procent.

Vid omsättning som anges i 3 och 4 §§ beräknas beskattningsunderlaget med utgångspunkt i det i nämnda paragrafer angivna värdet. Beskattningsunderlaget utgörs av detta värde minskat med

1. 20 procent när skattesatsen enligt 1 § är 25 procent,
2. 10,71 procent när skattesatsen är 12 procent, och
3. 5,67 procent när skattesatsen är 6

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

procent.

Vid omsättning som medför skattskyldighet enligt 1 kap. 2 § första stycket 2-4 utgörs dock beskattningsunderlaget av det i 3 § angivna värdet utan sådan minskning som anges i första stycket.

I 9 a kap. finns särskilda bestämmelser om beräkning av beskattningsunderlaget vid omsättning i vissa fall av begagnade varor, konstverk, samlarföremål och antikviteter.

I 9 b kap. finns särskilda bestämmelser om beräkning av beskattningsunderlaget vid omsättning i viss resebyråverksamhet.

3 Ärendet och dess beredning

Allt sedan mervärdesskattens tillkomst år 1969 har allmänna nyhetstidningar, varmed menas publikationer av dagspresskaraktär som normalt utkommer med minst ett nummer varje vecka, varit befriade från mervärdesskatt. Undantaget har varit kvalificerat, vilket inneburit att tidningarna har haft rätt till återbetalning av sådan mervärdesskatt som betalats vid förvärv av varor och tjänster i verksamheten.

För andra tidningar, såsom populär- och fackpress eller för böcker och andra tryckta skrifter har dock full mervärdesskatt tagits ut, för närvarande efter skattesatsen 25%.

De särskilda mervärdesskattereglerna för dagstidningar har under senare år satts i fråga ett flertal gånger. Vid förberedelsearbetet för 1990-91 års skattereform lades således fram förslag om att undantaget från skatteplikt skulle slopas (Reformerad mervärdesskatt m.m., SOU 1989:35). I ett senare utredningsförslag föreslogs av konkurrensneutralitetsskäl att undantaget för skatteplikt skulle slopas, och att en enhetlig skattesats om 12% borde införas för allmänna nyhetstidningar, andra periodiska publikationer och böcker (Vissa mervärdesskattefrågor II, SOU 1993:75). De nu nämnda utredningsförslagen, som remissbehandlats, ledde emellertid inte till lagstiftning i dessa delar.

Pressutredningen -94 har vidare nyligen lagt fram ett förslag om en ny presstödsdag, och därvid bl.a. också föreslagit att en mervärdesskatt med en låg skattesats införs på dagstidningar (Vårt dagliga blad - stöd till svensk dagspress, SOU 1995:37).

I vårens kompletteringsproposition, prop. 1994/95:150 Bilaga I, har angivits att regeringen kommer att lägga fram förslag om mervärdesskatt på dagstidningar, och att skattebeläggningen bör ge en inkomstförstärkning på minst 0,4 miljarder kronor. Regeringen återkommer i förevarande proposition med förslag till en sådan beskattning.

Lagrådet

Förslaget är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande från Lagrådet skall därför inte inhämtas.

4 Skatteplikten för allmänna nyhetstidningar

Regeringens förslag: Skatteplikt införs för allmänna nyhetstidningar, och mervärdesskattesatsen bestäms till 6%.

Skälen för regeringens förslag: När den svenska mervärdesskatten infördes gavs den en relativt smal skattebas, i huvudsak i enlighet med vad som gällde enligt den tidigare allmänna varuskatten. Mervärdesskatten har emellertid under senare år alltmer kommit att utvecklas mot en heltäckande allmän omsättningsskatt,

omfattande i princip alla varor och tjänster. Det stora steget därvidlag togs vid skattereformen 1990-1991. Därvid fastlades (prop. 1989/90:III) att en mervärdesskatt likformigt bör träffa all konsumtion av varor och tjänster.

Undantagen från den generella skatteplikten är numera också få. De rör i huvudsak vissa områden som ansetts mindre väl lämpa sig för en beskattning enligt mervärdesprincipen, såsom bank- och finansieringstjänster m.m. (som av denna anledning vanligtvis undantas även i andra länders mervärdesskattesystem), eller tjänster inom sjukvårdsområdet eller det sociala området där särskilda förhållanden råder. Det finns vidare några undantag avseende omsättning av varor, där olika tekniska skäl motiverat avvikelser. Det gäller bl.a. skattefriheten för omsättning av sedlar och mynt som är gällande betalningsmedel, flygbensin, vissa skepp, fartyg och luftfartyg m.m., vissa guldleveranser etc. Det nuvarande undantaget för dagstidningar är emellertid av en annan karaktär. Det kan inte motiveras av beskattningstekniska skäl, utan har framför allt motiverats av tidningarnas framskjutna roll i den demokratiska processen.

Detta motiv är i högsta grad fortfarande giltigt. Den statsfinansiella situationen är emellertid mycket ansträngd. Regeringen anser det därför vara nödvändigt att föreslå att skatteplikt införs för omsättning av allmänna nyhetstidningar. Förslaget tillgodoser de statsfinansiella intressena, samtidigt som konkurrensneutraliteten förbättras.

När det gäller tillämplig mervärdesskattesats bör stor vikt läggas vid dagspressens centrala betydelse i den demokratiska processen. Skattesatsen för dagstidningarna bör därför vara reducerad. Regeringen anser att en skattesats på 6 % är lämplig. Denna lägre skattesats bör även gälla de radio- och kassettidningar som i dag jämställs skattemässigt med de allmänna nyhetstidningarna.

Det har i olika sammanhang hävdats att en mervärdesskatt på dagstidningar negativt kan påverka möjligheterna att sprida information till allmänheten. Regeringen är av den uppfattningen att den nu föreslagna mervärdesskatten inte kommer att få sådana effekter. Därvid har bl.a. beaktats att full mervärdesskatt, för närvarande 25 %, alltid tagits ut för böcker, fackpress, populärpress m.m.

Regeringens förslag innebär dels att 3 kap. 12§ mervärdesskattelagen (1994:200) bör slopas, dels att 3 kap. 15 och 17 §§, 7 kap. 1 och 2 §§ samt 10 kap. 11 och 12 §§ samma lag bör ändras. Ifråga om ändringarna i 7 kap. 1 och 2 §§ bör dessa lagtekniskt genomföras genom en ändring i lagen (1995:931) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200), vilken lag enligt riksdagens beslut skall träda i kraft den 1 januari 1996.

Pressutredningen -94 har lämnat ytterligare förslag angående mervärdesskatten på dagspressområdet. Förslagen gäller mervärdesskatt på tidningar som distribueras elektroniskt samt samordning av dagspressbegreppet i olika författningar. Dessa frågor bereds just nu, liksom frågan om den framtida utformningen av presstödet i stort.

5 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Mervärdesskatten på allmänna nyhetstidningar införs den 1 januari 1996. Den skall avse tidningar som levereras den 1 januari 1996 eller senare. Om förskottsbetalning skett senast den 31 oktober 1995 skall mervärdesskatt dock inte tas ut.

Skälen för regeringens förslag: Mervärdesskattebeläggningen av dagstidningarna bör av statsfinansiella skäl genomföras snarast. De förslag som lades fram i kompletteringspropositionen utgår från att dagstidningarna mervärdesskattebeläggs från den 1 januari 1996. Även regeringens s.k. konvergensprogram förutsätter att så kan ske. Mervärdesskatten bör således införas den 1 januari 1996. Några tekniska hinder mot en sådan tidpunkt för införande av beskattningen finns inte.

Dagstidningarna är i stor utsträckning prenumererade, dvs. betalning erläggs av kunderna i förväg för perioder som ofta uppgår till ett år. Mot den bakgrunden bör beaktas de särskilda reglerna i 1 kap. 3§ mervärdesskattelagen (1994:200). De innebär att leveranstidpunkten vanligen är avgörande för beskattningen. Vid eventuella förskottsbetalningar är emellertid mottagande av betalning avgörande för skattskyldighetens inträde. Denna regel gäller emellertid inte om omsättningen inte är skattepliktig när förskottsbetalningen görs. I sådana fall är enbart leveransdatum avgörande i fråga om skattskyldighetens inträde.

Den nämnda regeln innebär således att dagstidningar som levereras efter ikraftträdandet alltid skall beläggas med mervärdesskatt, även om betalning för tidningarna erlagts tidigare. Det bör inte komma ifråga att nu införa en annan ordning, och helt avstå från beskattning i de fall betalning sker före årsskiftet 1995/1996. Införandet av ett sådant undantag skulle kunna ge upphov till skatteplaneringsåtgärder som väsentligt skulle fördröja genomslaget av mervärdesskattebeläggningen. Däremot anser regeringen att det är skäligt att medge skattefrihet för tidningar som levereras efter årsskiftet men där betalning skatt senast den 31 oktober 1995. I en särskild ikraftträdandebestämmelse bör anges att skattskyldighetens inträde i dessa fall bör anses ha skett i samband med betalningen.

6 Statsfinansiella effekter

I detta avsnitt redovisas budgeteffekterna för staten och den konsoliderade offentliga sektorn av den föreslagna mervärdesskattebeläggningen av allmänna nyhetstidningar.

Dagspressens bruttointäkter från upplageförsäljning kan under 1996 förväntas uppgå till 6,9 miljarder kronor mätt i 1995 års priser. Omkring 7% av denna försäljning kan förväntas ske till skattskyldiga som har avdragsrätt för ingående moms. Detta medför att den varaktiga skattebasen för allmänna nyhetstidningar kan uppskattas till 6,4 miljarder kronor per år, under förutsättning att skattebeläggningen inte ger upphov till ett större efterfrågebortfall på tidningar. Tidigare studier har dock visat att efterfrågan på tidningar är relativt prisokänslig varför detta kan vara en god approximation. En skattesats på 6 % kan förväntas höja den allmänna prisnivån med omkring 0,05 % under förutsättning att skattebeläggningen får fullt genomslag på abonnemangs- och lösnúmerpriserna. Den högre prisnivån medför bl.a. att olika transfereringar till hushållen fr.o.m. 1997 blir högre än vad de skulle varit i frånvaro av mervärdesskattebeläggningen. När hänsyn tas till dessa indirekta effekter kan den varaktiga budgetförstärkningen för den konsoliderade offentliga sektorn beräknas till 0,32 miljarder kronor. Effekten på statsbudgeten blir 0,35 miljarder kronor fr.o.m. 1997.

Förslaget innebär vidare att mervärdesskatt också skall tas ut på tidningar som levereras den 1 januari 1996 eller senare men som förskottsbetalats under perioden 1 november 1995 till 31 december 1995. Dessa leveranser ger upphov till en engångsintäkt under 1996 på 0,05 miljarder kronor, brutto, vilket medför att den totala effekten på statsbudgeten blir 0,19 miljarder kronor budgetåret 1995/96 och 0,41 miljarder kronor budgetåret 1995/96-96.

Den föreslagna mervärdesskatten innebär således att den i kompletteringspropositionen förutsatta varaktiga effekten på 0,40 miljarder kronor inte fullt uppnås. Vid riksdagens behandling av kompletteringspropositionen gavs till känna att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att priset på folköl inte sänks som en följd av den generella sänkningen av mervärdesskatten på livsmedel den 1 januari 1996. Regeringen avser att senare i höst lämna förslag om en höjning av punktskatten på folköl från och med den 1 januari 1996, motsvarande en varaktig inkomstförstärkning om minst 200 miljoner kronor. Därigenom kommer den i kompletteringspropositionen angivna budgetförstärkningen mer än väl att uppnås, även med nu föreslagen nivå i fråga om mervärdesskatten på dagstidningar.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 september 1995

Närvarande: statsrådet Sahlin, ordförande, och statsråden Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1995/96:45 Mervärdesskatt på allmänna nyhetstidningar.